

co z racji miejsca organizacji konferencji jest normalne, ale co jest widoczne również na dużych konferencjach organizowanych w Europie czy w Ameryce Południowej (np. na słynnej Konferencji Oksfordzkiej, o czym pisałem, relacjonując przebieg XVI OKP, zob. VoxP 56 (2011) s. 938-942). Zaproponowana tematyka cieszyła się ogromnym powodzeniem i dzięki wielu referatom udało się wejść w istotę pytania o wyzwania i szanse we współczesnym uprawianiu patrologii. Oby takich namysłów i konferencji było jak najwięcej.

Ks. Marcin Wysocki, Lublin – KUL

Konferencja nt. Studiów Cysterskich i Mediewistycznych w Kalamazoo (3-7 maj 2021)

Conference on the Cistercian and Medieval Studies in Kalamazoo (May 3-7, 2021)

W okresie postpandemii, w którym znalazł się cały świat, powoli życie, również to naukowe i kulturowe, wraca do normy. Oczywiście obostrzenia i niebezpieczeństwo następnej fali koronawirusa sprawiają, że zawieszona w zeszłym roku Konferencja nt. Studiów Cysterskich i Mediewistycznych przyległa poniekąd do corocznego Międzynarodowego Kongresu Studiów Mediewistycznych w Kalamazoo, odbyła się, jednakże przez internet (tzw. *cisco webex meetings*). Wprawdzie nie miałem możliwości śledzenia samego Kongresu, mogłem jednak uczestniczyć tylko w Konferencji Studiów Cysterskich, z którego przebiegu składam niniejsze sprawozdanie.

Konferencja miała miejsce w dniach od 3 do 7 maja 2021 roku. Przygotowania do niej zostały poczynione jeszcze w 2019 roku, przed pandemią, w ramach corocznego przygotowywania do Kongresu, gdzie do 15 września 2019 roku należało zgłosić przez internet swoją propozycję wystąpienia, by następnie zostać przydzielonym do konkretnej sekcji tematycznej. Pandemia, która wybuchła zaraz potem, zniweczyła wszystkie plany i wszystko zostało odroczone, to znaczy przeniesione na 2021 rok. Każdy, kto chciał wziąć udział w takich sesjach, musiał wcześniej zadeklarować się i przygotować 15-minutowy wykład z 10-minutowym czasem na ewentualną dyskusję. Wszystko zostało więc przegrupowane i ułożone

w kilku sesjach, każdego dnia jedna. Oczywiście na każdą sesję należało się wcześniej zarejestrować internetowo.

Pierwszego dnia, 3 maja, miał miejsce wykład inauguracyjny, tzw. kluczowy (*keynote*), który przedstawiła Elizabeth Freeman z Uniwersytetu z Tasmanii (Australia) na temat „Średniowieczne mniszki cysterskie i reforma życia monastycznego od środka” (*Medieval Cistercian nuns and reform of and within monastic life*). 4 maja odbyła się sesja poświęcona teologii monastycznej i przyjaźni. W ramach tej sesji mieli swoje wystąpienia (1) Dariusz Tabor z Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie, który przedstawił zagadnienie z dziedziny wpływu kultury cysterskiej na architekturę i sztukę (*The Cistercian Contribution to the Twelfth-Century European Renaissance; Between Humanity of Christ and Spirituality of Human Being, between Allegory of Salvation and the Architecture Shaped by Light*) oraz (2) Paul Lockey z St. Mary’s Seminary na temat wiary i teologii u Guerika z Igny (*Faith in the Theology of Gueric of Igny*). Z niewiadomych powodów (oficjalnie ich nie podano) nie odbyło się wyczekiwane wystąpienie Philipa O’Mara z Bridgewater College pod tytułem „Po Aelredzie: Przetrwanie przyjaźni” (*After Aelred: Survivals of Friendship*).

5 maja zrealizowano kolejną sesję, zatytułowaną „Pisma cysterskie” (*Cistercian Writings*). W jej ramach odbyły się następujące wykłady: (1) „Rozumienie (wykład) Pieśni nad Pieśniami Guerika z Auxerre z wykazaniem zaangażowania się cystersów we wczesnym okresie scholastycznym” (*Geoffrey of Auxerre’s Expositio in Cantica Cantorum: a Cistercian engagement with early Scholasticism*) autorstwa Joseph Van House z cysterskiego opactwa Our Lady z Dallas, (2) „Waltera Daniela lament po Aelredzie” (*Walter Daniel’s Lament for Aelred*) autorstwa Lawrence’a Morey z opactwa Gethsemani, (3) „Żal Bernarda po jego przyjacielu Malachiaszu” (*St. Bernard’s grief for his friend Malachy*) w prezentacji Ryszarda Gronia z Archidiecezji Chicago.

6 maja przyniósł sesję ku czci znanego uczonego cysterskiego, Dom Marie-Gérard Duboisa. Cysterski badacz, Brendan Freeman z opactwa Mellifont z Irlandii przedstawił wykład na temat roli tego uczonego w modernizacji Zakonu Cysterskiego Ścisłej Obserwancji, tzw. trapistów (*The Role of Dom Gérard Dubois in the Modernization of the Cistercian Order of the Strict Observance*). Georges Hoffmann, z Klasztoru Duchy Świętego (Monastery of the Holy Spirit) zaprezentował swoje przemyślenia na temat wpływu II soboru watykańskiego na zakon cysterski (*How the OCSO survived the reforms after Vatican Council II or The trials and tribulations of the OCSO after Vatican*

Council II). Wreszcie Jean Truax, niezależna badaczka, ukazała klasztor w roli schronienia w przeciągu tysiącletniej tradycji (*Monastery as Refuge: A Thousand-Year Tradition*).

Ostatni dzień Konferencji nad Studiami Cysterskimi i Monastycznymi dotyczył monastycznej pracy i życia (*Monastic Work and Lives*). Tu mieli swoje wystąpienia (1) Jay Butler z North Carolina State z wy tłumaczeniem idei trapistów, że praca jest prawem ich istnienia na przykładzie agrikultury i ożywienia monastycyzmu w XIX-wiecznej Francji (*Work is the Law of our Existence': Trappist Agriculture and the Revival of Monasticism in Nineteenth Century France*), (2) Chad Turner z Ferris State University mówił na temat zjawiska hagiografii w stosunku do opactwa w Rievaulx (*Hagiography and Rievlaux Abbey*), (3) Aránzazu Fernández Quintas z Uniwersytetu de Vigo skoncentrował się na omówieniu dziedzictwa klasztoru w san Clodio w oparciu o tamtejsze archiwa (*An approach to the heritage management of the Monastery of San Clodio through its archive*).

W momencie podsumowania tegorocznej Konferencji należy podkreślić jej wyjątkowy kontekst pandemiczny, który zmienił nieco formę wystąpień i prezentacji. Konferencja miała też nieco skromniejszy repertuar, chociaż kosztowała ich organizatorów (Katedra Cysterskich Studiów Mediewistycznych w Kalamazoo) więcej pracy i wysiłku, zarówno w jej przygotowaniu, jak i w realizacji. Należy podziękować wszystkim, którym leży na sercu rozwijanie badań nad studiami mediewistycznymi, ich organizatorom i uczestnikom. Nie zmienił się jej zasięg mimo odmiennych warunków. Zdobytcze współczesnej technologii pozwoliły na internetowe połączenie się z niemal całym światem, bo przecież w tym samym czasie brało w udział w poszczególnych sesjach i wykładach kilkadziesiąt osób z całego świata (Australii, USA i Europy). Jak mogliśmy zauważyć, był również reprezentant Uniwersytetu Jana Pawła II z Krakowa i jego występ w wydaniu internetowym (choć znacznie skromniejszy). Życzymy sobie, by przyszły rok był znacznie bogatszy pod względem personalnym oraz ilości wygłaszanych odczytów, jak również pomimo tego, że znów będzie odbywał się wirtualnie (co już zostało potwierdzone), był spełnieniem dorocznej tradycji Uniwersytetu w Kalamazoo i oczekiwań środowiska mediewistycznego na całym świecie.